

Socialpædagogernes Landsforbund

Dato 28. november 2000

Bemærkninger til lovforslag L 45 om forbud mod rygning på blandt andet døgninstitutioner m.v. for børn og unge.

Socialpædagogernes Landsforbund skal hermed knytte nogle kommentarer til lovforslag L 45 om forbud mod rygning på blandt andet døgninstitutioner for børn og unge.

Vi er overraskede over, at forbundet ikke har været med på listen over de organisationer, der skulle høres i forbindelse med fremsættelse af lovforslaget. Det er kritisabelt, at den faglige organisation, der organiserer medarbejderne på et af de vigtige områder, der er omfattet af loven, ikke høres, fordi man dermed mister en viden om døgninstitutionens særlige forhold, der er meget vigtig for behandlingen af lovforslaget.

Socialpædagogernes Landsforbund er helt enig i lovforslagets hovedsigte; at begrænse børns og unges rygning. Der er ingen tvivl om, at det er vigtigt at arbejde mod dette mål, og der er heller ingen tvivl om, at det især er vigtigt at arbejde for at begrænse de mest udsatte børn og unges rygning, fordi de er i risiko for at blive fremtidens storrygere med alle de sundhedsproblemer, det indebærer. Derfor arbejdes der også bevidst på døgninstitutionerne på at begrænse de unges rygning.

Men ikke desto mindre mener vi, at døgninstitutioner og tilsvarende institutioner for de mest udsatte børn og unge skal undtages fra denne lov. Døgninstitutionerne er meget anderledes end de øvrige institutioner, lovforslaget er rettet mod, de rummer særlige problemstillinger, som man må forstå og tage hensyn til i forbindelse med en diskussion om rygning og indsatsen for at begrænse den. Det er ikke sket i lovforslaget, der behandler alle institutionerne under et uden at udrede eller vurdere de særlige forhold, der gælder for de enkelte områder. Dermed bliver forslaget uhyre firkantet set ud fra døgninstitutionernes særlige situation og i forhold til de opgaver, de skal løse.

Døgninstitutioner er for det første rettet til en gruppe børn og unge, der er meget belastede, og som ved anbringelsen kommer med ofte akutte og meget krævende problemer, som institutionen skal arbejde med. Børnene og de unge er ofte i en mere eller mindre akut tilstand af krise efter meget belastende livssituationer – de kan være ude i misbrug eller kriminalitet, have været udsat for overgreb eller groft omsorgssvigt, og de er selvfølgelig også præget af bruddet i anbringelsessituationen og de konfrontationer, der kan have været i forbindelse med den. Børnene og de unge kan ofte være psykisk meget ude af balance med både alvorlig selvskadende eller meget konfliktpreget adfærd.

Det er indlysende, at et pludseligt rygeforbud vil komplicere denne situation yderligere. Mange af børnene ryger, når de kommer på institutionerne, og et forbud vil øge belastningen af børnene og konfliktniveauet i situationen. Der er intet, der taler for, at et forbud mod at ryge på døgninstitutionerne vil mindske børnenes rygning, men det er givet, at det vil skabe yderligere problemer i arbejdet med disse børn og unge. Det er heller ikke rygning, der er det vigtigste at arbejde med i forhold til disse børn og unge. Det er forhold som stofmisbrug, kriminalitet og selvskadende adfærd, og så må institutionerne koncentrere sig om det og ikke skabe unødige konflikter om mindre påtrængende problemer som rygning. Institutionerne må tage rygning op på det tidspunkt og i den form, der rent faktisk er muligt med disse børn og unge.

Hvis en institution får indskrevet en 13-årig pige, der efter års seksuelle overgreb er begyndt at prostituere sig og at eksperimentere med stof og i øvrigt er på vej ind i en livstruende anoreksi, eller hvis den modtager en 14-årig dreng, der i længere tid har levet på gaden og har påbegyndt en voldsom og voldspræget kriminalitet og som endelig er blevet motiveret til at blive anbragt – så kan man ikke starte med at skabe en permanent konflikt om den unges rygning. Så